

•گذر•

|||ناصر عاشوری قلعه رودخانه|||

بیکاری جوانان راه‌حل دارد؟

بیکاری یکی از معضلات مزمن و دامنه‌دار اقتصاد کشور به حساب می‌آید. آغراق نیست اگر مدعی شویم در طول سه دهه اخیر مسئولان دولتی به اندازه چند جلد کتاب قطور در مورد لزوم رفع این مشکل اظهار نظر کرده‌اند، اما نتیجه اساسا آن چیزی نبوده که باید باشد. برخی مواقع در اظهارات مسئولان دولتی اشاراتی می‌شود که می‌تواند دلگرم کننده باشد، اما در کلیت سیاست‌های اجرایی اثری از اجرایی شدن این دیدگاه‌ها دیده نمی‌شود. حدود یک سال قبل بود که وزیر کار بر روی نکته‌ای دست گذاشت که می‌شود در مورد معضل بیکاری جوانان بیشتر روی آن متمرکز شد. اشاره آقای وزیر به لزوم حمایت از کسب و کارهای کوچک بود.

اما در عمل در این سال‌ها شاهد هیچ برنامه مدونی که حمایت جدی از این کسب‌وکارها را در دستور قرار داده باشد نیستیم. کشور به صورت جدی با معضل بیکاری روبه‌رو است و مهم‌تر اینکه جمعیت جوانی کار بیشتری از قشر جوان هستند.

جوانانی که عموماً دانشگاه رفته‌اند و این کار را تا حدی پیچیده‌تر می‌کند. جمعیت جوان بیکار ایران با اینکه با مشکل بزرگی در درآمدزایی روبه‌رو است، اما حاضر به تن دادن به هر کاری نیست. از طرف دیگر به دلایل فرهنگی معمولاً این جوانان برخلاف کشورهای دیگر، تا سنین بسیار بالا هم از حمایت ضمنی خانواده‌ها برخوردارند. در حالی که در کشورهای پیشرفته این حمایت بیشتر بر عهده مراکز دولتی آن هم به صورت محدود و حساب‌شده است. متأسفانه در سه دهه اخیر هرچه بیشتر در مورد مشکل بیکاری حرف زده شده کمتر به فکر برنامه‌ای برای رفع آن بوده‌ایم. یکی از نکات مهم در این زمینه عدم هماهنگی بین نظام آموزشی و نیازهای بازار کار است. با سبیلی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی روبه‌رو هستیم که آموزش‌های دریافتی‌شان ابزاری برای فعالیت در اختیارشان قرار نداده است. این مشکل به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین دلایل افزایش بیکاری جوانان باشد. البته کارشناسان به نوسانات اقتصادی، عدم توزیع مناسب درآمد و امکانات، عدم تناسب بین آهنگ رشد جمعیت در کنار عوامل دیگر اشاره می‌کنند. اما شاید بتوان مدعی شد که نبود مهارت کافی در میان جوانان جوانی کار مهم‌ترین دلیل رشد آمار بیکاری در میان آن‌ها باشد.

به جوانان در دانشگاه‌ها آموزش‌هایی داده‌ایم که منطبق با نیازهای بازار نبوده است. حالا با وجود اینکه نرخ بیکاری در بین جوانان مدام در حال رشد است، مقامات کشور می‌گویند شغل‌هایی وجود دارد که جوانان جوانی کار حاضر به پذیرش آن‌ها نیستند. این مسئله ما را به سمت یک اشکال فرهنگی هم راهنمایی می‌کند. با این حساب می‌توان گفت که در کنار اصلاح نظام آموزشی، مبتنی بر نیاز بازار کار، باید یک اصلاح فرهنگی نیز انجام شود. افزایش سطح انتظارات جوانان موجب شده به هر شغلی تن ندهند و از کسب و کارهایی استقبال کنند که آسان و کم‌زحمت هستند.

در کنار این موضوعات، باید به نظام دستمزدی در کشور هم توجه کرد. در سال‌های اخیر میزان دستمزد‌ها به نسبت سایر هزینه‌ها افزایش نیافته است. کسانی که در شغل مشغول به فعالیت‌اند ناچار به کار خود ادامه می‌دهند، اما جوانانی که مدت‌ها دنبال شغل بوده‌اند و در ذهن خود هم آسأل و آرزوهایی دارند، با این دستمزد‌ها آرزوهایشان را دور از دسترس می‌بینند.

بنابراین به این شغل‌ها کم‌میل می‌شوند. می‌خواهم به همان گزاره‌ای برگردم که در ابتدا مطرح شد.

برای رهایی از این معضل چاره‌ای جز افزایش قدرت نگاه‌های کوچک و متوسط و تقویت تولید و صنعت کشور نداریم. باید بتوانیم با تقویت این بخش توان آن‌ها را برای افزایش میزان دستمزد‌ها فراهم کنیم. جوانان امروز به کارهای دانش‌بنیان علاقه بیشتری دارند و باید برنامه‌های اشتغال کشور را به این سمت متمایل کرد. بر کسی پوشیده نیست که بیکاری جوانان علاوه بر اثرات شدید مخرب اقتصادی، آثار فرهنگی و اجتماعی غیرقابل جبرانی به بار خواهد آورد. بنابراین باید هرچه سریع‌تر با تشکیل یک ستاد فراقوه‌ای برای بهره‌گیری از شرایط جدید و گشایش‌های بین‌المللی برای رفع این مشکل برنامه‌ریزی کرد. چاره‌ای نداریم جز اینکه با شناسایی ظرفیت‌های مغفول مانده کشورمان در حوزه‌های مختلف و جذب سرمایه‌های خارجی و به کار انداختن این ظرفیت‌های مغفول مانده برای ایجاد اشتغال با نگاه ویژه به اشتغال جوانان تلاش کنیم.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس

قیمت مسکن تا پایان امسال افزایش نمی‌یابد

رئیس اتحادیه املاک تهران با تشریح وضعیت بازار مسکن گفت: «قیمت مسکن تا آخر امسال افزایش نخواهد یافت.» حسام عقباei هفته گذشته در نشست خبری سومین نمایشگاه بین‌المللی املاک و مستغلات با تأکید بر اینکه در شش ماهه دوم امسال ظرفیت‌هایی که بتوانند قیمت مسکن را بالا ببرد دیده نمی‌شود، گفت: «ارائه تسهیلات مسکن توسط بانک‌ها هم نتوانسته موجب تحریک تقاضا شود. پس افرادی که قصد سرمایه‌گذاری در مسکن را دارند می‌توانند با خیال راحت به این کار اقدام کنند.»

۰۲ | کتینه‌و

•منصور اولی•

|||mansouroola@gmail.com|||

اشتغال و بیکاری از جمله موضوع‌های اساسی اقتصاد هر کشوری است، به گونه‌ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی جوامع تلقی می‌شود.

نرخ بیکاری همچنین یکی از شاخص‌هایی است که برای ارزیابی شرایط اقتصادی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. کاهش یا افزایش نرخ بیکاری، و نسبت جمعیت جوانان بیکار به کل بیکاری از جمله شاخص‌هایی است که به دولتمردان نشان می‌دهد ریل‌گذاری‌های اقتصادی آنان تا چه حد به اهداف خود رسیده است.

طی دو سال و چند ماهی که از دوره دولت حسن روحانی می‌گذرد، شاخص بیکاری درمجموع کاهشده بوده است، اما تازه‌ترین گزارش مرکز آمار ایران از نرخ بیکاری در تابستان سال جاری تا حدی زنگ‌ها را به صدا درآورده است. چراکه این نرخ در تابستان سال ۹۴نسبت به فصل بهار افزایشی بوده است. در حالی که به صورت طبیعی باید این نرخ در فصل تابستان نسبت به فصول دیگر کمتر باشد، چراکه در تابستان بیشتر شغل‌ها فعال است و افراد بیشتری مشغول به کارند.

■ **آمار چه می‌گوید؟**

براساس گزارش مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری در تابستان سال جاری معادل ۱۰/۹ درصد بوده است که یک‌دهم درصدنسبت به بهار بیشتر شده است. به عبارت دیگر ۲ میلیون و ۷۲۵ هزار و ۴۱۹ نفر بیکار بوده‌اند. کل افرادی هم که مشغول به کار بوده‌اند ۲۵ میلیون و ۱۳۹ هزار و ۴۹ نفر را شامل می‌شود. نکته مهم‌تر در نرخ بیکاری جوانان است. براساس این گزارش نرخ بیکاری میان جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله عددی معادل ۲۲/۴ درصد است که نرخ بالایی محسوب می‌شود.

به عبارتی یک میلیون و ۷۲۲ هزار و ۶۷۱ نفر از جوانان در شمار بیکاران قرار گرفته‌اند که درمجموع بیش از ۶۰ درصد بیکاران کل کشور را شامل می‌شوند. بیکاری جوانان باعث می‌شود کشور با مشکلات عدیده اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مواجه شود.

گزارش مرکز آمار ایران بیانگر آن است که از هر چهار جوان یکی بیکار است. این آمار از آن روی حائز اهمیت است که دولت روحانی عزم خود را بر حل بنیادین مشکل بیکاری جوانان جزم کرده است.

اما با این حال مشکلات عدیده‌ای که اقتصاد کشور را در بر گرفته و نمود آن در رکود تولیدی و صنعتی دیده می‌شود، باعث شده تا برنامه‌های دولت برای کاهش محسوس بیکاری جوانان به هدف لازم نرسد. هر چند روحانی کشور را با نرخ بیکاری ۱۲/۳ درصدی که در سال ۹۱ ثبت رسید، تحویل گرفت و طی این مدت توانسته است بیش از یک درصد از نرخ بیکاری بکاهد. اما هدف تکرارقمی شدن نرخ بیکاری و کاهش محسوس بیکاری جوانان همچنان به دست نیامده است.

■ **چرا بیکاری کم نمی‌شود؟**

سیاست‌های نادرست سال‌های گذشته در کنار تحریم‌های شدیدی که از تیرماه تابستان سال ۹۰ علیه ایران به اجرا گذاشته شد، دست‌به‌دست هم دادند تا نرخ بیکاری به‌خصوص میان جوانان ایران فراتر از حد انتظار شود. دولت روحانی طی دو سال گذشته با وجود تلاش برای لغو تحریم‌ها و توقیف نسبی در این زمینه و نیز تغییر ریل سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، با مشکل جدیدتری به نام کاهش شدید قیمت نفت و کاهش قدرت خرید مردم مواجه شده است.

همین عوامل باعث شده تا بخشی از تلاش‌های دولت برای رفع مشکلات قبل‌تر دیده نشود و عملاً نیروی دولت و کشور را صرف خود کند. تورم‌های سنگینی که در سال‌های ۹۰ تا

زندگینامه

معیش و زندگی

